

Høringsinnspill til forslag til KU-program for Wisting

Greenpeace, Naturvernforbundet, Naturvernforbundet i Finnmark, Naturvernforbundet i Troms, WWF Verdens Naturfond, Natur og Ungdom, Besteforeldrenes klimaaksjon, BirdLife Norge, Oil Change International, Spire og Framtiden i våre hender takker for muligheten til å komme med våre innspill til program for konsekvensutredning av Wisting-feltet.

Innledning

De undertegnede organisasjonene er svært kritiske til at Equinor nok en gang ønsker å bygge ut verdens nordligste oljefelt i Arktis, det svært kontroversielle Wisting-feltet.

Wisting befinner seg omtrent 310 kilometer nord for Hammerfest, 180 kilometer sørøst for Bjørnøya, og omtrent 50 kilometer sør for iskantsonen, definert ved maksimal isutbredelse på 0,5 prosent isfrekvens. Intrepid Eagle, gassfunnet lenger nord hvor det vurderes å lagre gass, befinner seg under 1 kilometer fra iskantsonen.

Området hvor Wisting-feltet er lokalisert er midt i en biologisk hotspot og inneholder viktige, og sårbare miljøverdier. Området er preget av vanskelige værforhold med ising, tåke, mørketid og polare lavtrykk.

Det grunne oljereservoaret på Wisting-feltet utgjør en særegen teknisk utfordring som øker risikoen for oljeulykker og lekkasjer. Miljødirektoratet og Polarinstituttet har i tidligere utredninger pekt på høy risiko, og frarådet at det igangsettes oljevirkksomhet her på grunn av miljørisikoen en utbygging representerer. Det vises til at olje ved ulykker kan treffe Bjørnøya og områder med sjøis og ramme hekkeområder, svømmetrekk og overvintrings- og oppvekstområder for sårbar sjøfugl, kombinert med at det ikke finnes teknologi for oljevernberedskap som kan håndtere eventuelle oljesøl i de vanskelige polare forholdene på en tilfredsstillende måte. Den lange avstanden fra land og annen infrastruktur gjør også responstiden, samt det å i det hele tatt få tilstrekkelig kapasitet på plass i tide for å håndtere en ulykke eller et uhell, spesielt utfordrende.

Forbrenningsutslippene fra Wisting vil bli omtrent 217 millioner tonn CO₂. Disse utslippene vil undergrave 1,5-gradersmålet som Norge har forpliktet seg til, og som Stortinget i Eierskapsmeldingen har fastslått gjelder for Equinor og andre statseide selskaper. FNs klimapanel og Det internasjonale energibyrået (IEA) har slått fast at det ikke er plass til et eneste nytt olje- eller gassfelt om 1,5-gradersmålet skal nås. Klimautvalget 2050 sin utredning viser at det ikke vil være mulig å nå klimamålet i 2050 dersom Norge fortsetter å etablere nye oljefelt langt fra eksisterende infrastruktur.

Vi ser også at omstillingstakten i verden har økt, etter to markante prishopp på fossil energi utløst av krigen i Ukraina og Midtøsten. EU, som kjøper mesteparten av oljen og gassen Norge produserer, har vært tydelige på at veien til europeisk sikkerhet og stabilitet ligger i hjemmelaget, ren energi – ikke importert fossil energi. EU har også vedtatt konkrete klimamål som vil begrense etterspørselen etter olje og gass frem mot 2040. Tyskland har gått enda lenger og satt seg mål om å fase ut all bruk av både kull, olje og gass innen 2045. EU har også besluttet å opprettholde sitt moratorium på ny, arktisk olje og gass, til tross for en iherdig lobbyinnsats fra både Equinor og norske myndigheter.

Dersom Equinor likevel går videre med sine planer er det viktig at konsekvensutredningen belyser alle områder grundig. De mest sentrale punktene er:

- **Klima:** Kvantifisere klimaskadene fra utslippene fra forbrenningen av oljen og gassen i prosjektet. Utredningen må inkludere effekter på temperaturøkning, reduksjon av isbreer, arktisk sjøis og snødekke, havnivåstigning, eksponeringsrate for ekstremvær, hete-attribuert dødelighet mm. Wisting må også stresstestes mot 1,5-gradersmålet. Utredningen må også vise hvordan utslippene fra feltet vil påvirke norske klimamål, i et sannsynlig scenario der CCS ikke lykkes.
- **Naturverdier:** Konsekvensutredningen må redegjøre grundig for hvilke konsekvenser, både akutte effekter og langtidseffekter, et oljeutslipp kan få for sårbare naturverdier dersom olje treffer SVO *Havområdene rundt Svalbard*, inkludert Bjørnøya, SVO *Iskantsonen* og SVO *Det sentrale Barentshavet*. Utredningene må vise frem konsekvensene for sjøfugl (svømmetrekk, oppvekst- og overvintringsområder), fiskeri (kommersielle arter og ikke-kommersielle arter), korallrevsområder, svampsamfunn, sjørfjærkolonier, samt sårbare og verdifulle økosystemfunksjoner som eventuelle berørte områder kan forringes med. Utredningen må inkludere konsekvenser ved en verstefallshendelse.
- **Beredskapsplan:** Det er avgjørende at det i konsekvensutredningen ikke bare presenteres en detaljert miljørisikoanalyse og beredskapsanalyse for både Wisting-feltet og Intrepid Eagle, men at operatøren også presenterer en helhetlig og detaljert beredskapsplan som del av konsekvensutredningen, hvor de særlige sårbare områdene blir dimensjonerende for oljevernberedskapen. Her må det komme tydelig frem hvilke tiltak og virkemidler som er tilgjengelige i dag, hva som vurderes av tiltak og hva som faktisk vil bli gjennomført.
- **Samfunnsøkonomi:** Utredningen må vise hvordan ulike oljeprisbaner vil påvirke prosjektets lønnsomhet, inkludert scenarier med kostnadsoverskridelser og forsinkelser i prosjektet. I lys av EUs videreføring av moratoriumet på ny olje og gass fra Arktis må utredningen også svare på hvordan EU-restriksjoner vil slå ut på lønnsomheten.
- **Urbefolkning:** Virkninger og konsekvenser for samisk tradisjon, kultur og interesser må utredes og redegjøres for.

Globale forbrenningsutslipp og eventuelle effekter på miljøet i Norge

Forbrenningsutslipp utgjør 98 prosent av alle utslipp fra et olje- og gassprosjekt. Av EFTA-domstolens dom i sak *E-18/24* følger det at klimaeffektene av forbrenningsutslipp må vurderes før nye olje- og gassprosjekter godkjennes. Dette har også blitt slått fast av Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett, og i påvente av Høyesteretts endelige dom, må Equinor i utredningsprogrammet ta høyde for at Høyesterett vil fastslå det samme.

I programmet for konsekvensutredningen må man bruke sist oppdaterte klimavitenskapen til å kvantifisere effekten av klimaskadene fra utslippene fra forbrenningen av oljen og gassen i prosjektet. Kun en kvantifisering av utslippsmengden er ikke juridisk holdbar. Utredningen skal basere seg på attribusjonsvitenskap og må inkludere effekter på temperaturøkning, reduksjon av isbreer, arktisk sjøis, snødekke, havnivåstigning, eksponeringsrate for

ekstremvær, hete-attribuert dødelighet mm. I lys av EMDs dom i *Greenpeace Nordic vs Norway* skal disse utslippene også sees i en kumulativ sammenheng med alle prosjekter på sokkelen og ikke isoleres. Det må også konsekvensutredes hvorvidt forbrenningsutslippene er i tråd med gjenværende, oppdaterte og sannsynlige karbonbudsjetter for å begrense oppvarmingen til 1,5 grader. Dette er også i tråd med stortingsflertallets forventninger til Equinor som et offentlig eid selskap, uttrykt i Eierskapsmeldingen. Disse utredningen må ta utgangspunkt i brutto utslipp.

At utslippene, som vil komme fra forbrenning av oljen og gassen ved Wisting, vil påvirke miljøet i Norge, er hevet over enhver tvil. I tillegg til de ovennevnte konsekvenser, må utredningen belyse hvordan utslippene vil påvirke samisk kultur og tradisjonelle næringer.

Konsekvenser av utslipp til luft

Som beskrevet under overskriften om CCS er vi sterkt tvilende til planene om CCS på gasskraftanlegget på plattformen. I KUen må Equinor svare ut hvordan utslippene til luft i scenarioer uten CCS vil påvirke norske klimamål, eventuelle behov for kvotekjøp og tilgang til å faktisk kjøpe kvoter ettersom tilgangen til kvotemarkedet blir trangere.

I programmet skriver Equinor at utslippene og klimaeffekten fra svart karbon vil være svært begrenset ved Wisting, fordi selskapet forventer lite fakling. Med det ser Equinor bort i fra Miljødirektoratets høringssvar på KUen fra 2022, som påpekte at mesteparten av utslippene fra svart karbon knyttes til bruk av diesel til kraftgenerering på mobile borerigger. Disse utredningene må være en del av utredningsprogrammet.

Særlig verdifulle og sårbare områder

Barentshavet er et svært produktivt havområde og et viktig oppvekst- og leveområde for fisk, sjøfugl og marine pattedyrarter. Havområdet er en viktig sjøfuglregion i global sammenheng og har en av verdens høyeste tettheter av sjøfugl. Wisting-feltet er lokalisert flere hundre kilometer fra eksisterende infrastruktur, midt i det sårbare og verdifulle Barentshavet og kun 40-50 kilometer fra iskantsonens maksimale, sørlige utbredelse. Influensområdet ved en oljeutblåsning på Wisting-feltet overlapper med en rekke områder som er definert som særlig verdifulle og sårbare områder (SVO). Dette gjelder spesielt SVO *Havområdene rundt Svalbard* (inkludert Bjørnøya), SVO Iskantsonen og SVO *Det sentrale Barentshavet*. Her lever tusenvis av arter og mange av dem har høy sårbarhet for oljeforurensning, slik det også er beskrevet i den oppdaterte forvaltningsplanen for havområdene (Meld.St.21 2023-2024). SVO Iskantsonen er unik i verdenssammenheng og danner selve grunnlaget for mye av livet i havet. I dette området skjer det en enorm biologisk produksjon av plante- og dyreplankton. Et vidt utvalg av arter er avhengig av denne biologiske produksjonen for å finne mat. Flere av artene som lever av planktonet som blomstrer opp i disse områdene, er nøkkelarter for resten av livet i havet (M-1303 2019). Intrepid Eagle-feltet ligger svært nær iskantsonens maksimalt sørlige utbredelse, på det nærmeste under 1 kilometer.

Wisting-feltet ligger også i et viktig område for flere sjøfuglarter, blant annet viser data fra SEATRACK at svømmetrekket til lomvi og polarlomvi fra Bjørnøya krysser områdene rundt Wisting-feltet fra hekkeområdene på Bjørnøya i SVO *Havområdene rundt Svalbard* på vei til oppvekst- og overvintringsområdene i SVO *Det sentrale Barentshavet*. I perioden hvor

svømmetrekket foregår er disse fuglene ekstra sårbare, da verken ungene eller de voksne er flyvedyktige. *Det sentrale Barentshavet* er også et viktig høst- og overvintringsområde for lunde og polarmåke, samt bestandene av krykkje på vårparten. Disse artene bruker større deler av Barentshavet, men i dette området samler flere av bestandene seg store deler av året.

Den siste oppdaterte forvaltningsplanen for våre havområder (2023-2024) viser at situasjonen for norske sjøfugler er kritisk. Antall norske sjøfugler er estimert å ha gått tilbake med 80 prosent i perioden 1970–2020. Av de typiske sjøfuglartene er 63 prosent på rødlista. Nedgangen er dramatisk i et økende antall bestander. For eksempel har polarlomvi hatt en betydelig nedgang i bestandene de siste 50 årene, og er redusert med 50 prosent de siste tre generasjonene. Næringstilgang (overfiske), klimaeffekter (og en kombinasjon av disse), drukning i fiskeredskaper, forurensing (oljesøl) og jakt i overvintringsområdene regnes som viktige påvirkningsfaktorer. Arten regnes som svært viktig da de bringer store mengder næringsstoffer inn i det terrestre miljøet i Arktis. Oljeforurensning som medfører bestandsskader, vil ytterligere forverre situasjonen.

Konsekvensutredningen må redegjøre grundig for hvilke konsekvenser et oljeutslipp kan få, spesielt for naturverdier med høy sårbarhet som arktiske dyreplanktonarter, bunnsamfunn, isbiota, tidlige livsstadier av fisk, sjøfugl og sjøpattedyr, dersom olje treffer SVO *Havområdene rundt Svalbard*, inkludert Bjørnøya, SVO *Iskantsonen*, svømmetrekket til sjøfugl som lomvi og / eller oppvekstområdene / overvintringsområdene til sjøfugl i SVO *Det sentrale Barentshavet*.

Samfunnsmessige virkninger

Oljeprisscenarioer, avkarbonisering og klimapolitikk

Ordinært er det i PUD del 1 konseptvalg, samfunnsøkonomisk lønnsomhet og klimarisiko vurderes, uten noen offentlig høringsrunde. Vi mener likevel det er svært viktig at disse temaene blir belyst fra sivilsamfunnet, da prosjektets realisering avhenger i stor grad av disse størrelsene, og dermed resten av prosjektets konsekvenser også. I forrigerunde ble lønnsomhet, prisbaner og stresstesting ikke gjenstand for offentlig høring, og i det nåværende forslaget til program ser vi heller ikke at det er planlagt. Det vil i så fall være synd, da det er essensielt at de samfunnsøkonomiske aspektene av prosjektet blir bredt og balansert belyst og vurderes i flere pris- og klimapolitikkszenarioer.

Equinor la i 2022 Wisting-prosjektet på is, og viste til betydelig økning i kostnadsnivået. Om prosjektet hadde blitt sendt inn for godkjenning i 2022 ville det kunne dra nytte av fordelene i de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven fra 2020. Kostnadsestimatet for prosjektet hadde da økt fra 7.3 milliarder USD i februar til 11 milliarder USD i november, i 2025-priser.

De midlertidige skattefordelene gjelder ikke for nye prosjekter, som betyr at det er mindre gunstige forhold for Wisting-prosjektet nå enn det var før prosjektet ble satt på vent.

Siden sist har Europa og verden gjennomgått store sjokk i olje- og gassmarkedene. I november 2022 hadde gasskrisen i Europa allerede pågått i over ett år, da Russland begynte å strupe forsyningen i forkant av sin fullskala invasjon av Ukraina i februar 2022.

Det var likevel for tidlig til å kunne se hele omfanget av krisen, og de langsiktige makroøkonomiske følgene den fikk.

I månedsskiftet februar-mars 2026 angrep USA og Israel Iran, som igjen førte til hyppige stengninger av Hormuz-stredet, som igjen har ført til en krise i verdens fossilmarkeder. Krisene i olje- og gassmarkedene de siste årene har gjort det tydelig at land som importerer betydelige mengder energi er sårbare for store enkelthendelser. Selv om Norges forsyninger av olje og gass trolig er mindre utsatt for slike sjokk, fastsettes prisene i stor grad i internasjonale markeder. Det betyr at olje og gass fra Norge ikke nødvendigvis blir billigere for europeiske kjøpere når prisene stiger som følge av uro eller forsyningssvikt i andre produsentland. Energisikkerhet har lenge vært et viktig tema i EU, og det har blitt stadig klarere at fornybar og egenprodusert energi er viktig for egen sikkerhet og konkurranseevne. Det er derfor svært relevant at det i konsekvensutredningen for Wisting tas høyde for at Europa, vårt viktigste marked, er på vei til å kutte forbruket av olje og gass drastisk de neste tiårene. EU har et lovfestet mål om å kutte utslipp med 90 prosent innen 2040. I arbeidet med sin oppdaterte Arktis-strategi har talspersoner for Europakommisjonen uttalt at EU vil fortsatt arbeide for et internasjonalt moratorium mot nye olje- og gassfelt i Arktis, definert som nord for Polarsirkelen. Med andre ord er EU tydelige på at de mener naturen og økosystem i Arktis er for verdifulle og sårbare til å tillate prosjekter som Wisting.

Det er dermed svært viktig at konsekvensutredningen tar for seg et utvalg oljeprisscenarioer, samt vurderer om oljeprisbaner endres som følge av forsinkelser og kostnadsoverskridelser. I lys av EUs Arktisstrategi, som er forventet lansert 20. oktober, må det utredes konsekvenser for prosjektet om EU innfører restriksjoner eller forbud mot kjøp av olje og gass fra nye felt i Arktis, samt hvordan oljemarkeder påvirkes av slik politikk.

Når Wisting-prosjektet starter produksjon, samt hvor kjapt produksjonen når platå og holder seg der, kan være avgjørende for lønnsomheten til feltet. Med forventet lavere europeisk etterspørsel utover 2030-tallet kan forsinkelse av oppstart, pauser i produksjon, eller senere platåproduksjon spille en kritisk rolle. Prosjekter i Barentshavet, slik som Hammerfest LNG og Goliat, har vist seg sårbare mot problemer som forsinker produksjonen. Wisting, som ligger betydelig lenger fra eksisterende infrastruktur enn andre prosjekter på norsk sokkel, i et enda mer krevende havområde, vil sannsynligvis være mer sårbar for slike problemer. Usikkerheten rundt kostnadene ved CCS, samt en gasslagringsløsning på Intrepid Eagle, må vurderes ekstra nøye, da dette i stor grad er nybrottsarbeid.

Samtlige prosjekter i Barentshavet har opplevd kostnadsoverskridelser på over 40 prosent. Dette tyder på strukturelle forhold som driver kostnader opp i Barentshavet, i større grad enn andre deler av sokkelen. Forholdene ved Wisting, spesielt beliggenheten, sannsynliggjør at prosjektet vil få kostnadsoverskridelser.

Fordeling av økonomisk risiko

Et annet aspekt som må utredes er fordelingen av økonomisk risiko mellom stat og selskapene. Gjennom petroleumsskatten dekker staten mesteparten av kostnadene, som hovedsakelig forekommer i utbyggingsfasen, og får også gjennom høy skattesats store deler av overskuddet. Med lavere forventet etterspørsel er det viktig å vurdere hvorvidt staten bærer en uforholdsmessig stor andel av den økonomiske risikoen hvis oljeprisen faller raskere enn selskapene legger til grunn.

Ringvirkninger

Ringsvirkningsanalyser for petroleumsprosjekter oppgir gjerne brutto sysselsetting og verdiskaping. Slike analyser kan være villedende. I deler av norsk industri og næringsliv er det mangel på kvalifisert arbeidskraft, snarere enn arbeidsledighet. Den kompetansen og årsverkene som vil gå med til utbygging, drift og vedlikehold av Wisting vil kunne være svært verdifull i andre industrier, spesielt de som vil ta over etter at produksjonen på norsk sokkel avtar. I petroleumssektoren er lønnsnivået ofte høyere enn andre næringer, noe som øker konkurransen om viktig kompetanse. Det må derfor utredes hvor store ringvirkningene blir netto, og ikke kun brutto. Det må vurderes hvorvidt andre næringer blir negativt påvirket av prosjektet, slik som fiskeri og reiseliv, spesielt i tilfellet med større oljeutslipp. Det må utredes geografisk hvor investeringer og årsverk blir fordelt, inkludert forventet grad av pendling og utenlandsk arbeidskraft. En ringvirkningsanalyse må også belyse usikkerheten i anslagene.

CCS

Forslaget om utredningen knyttet til CCS er svært mangelfull. CCS har aldri tidligere blitt tatt i bruk offshore i en slik størrelsesorden. Det finnes kun ett pilotprosjekt for en slik løsning, som startet i Angola i år (Upstream, 2026), der resultatene ikke er klare. Erfaringer fra tidligere CCS-prosjekter som ikke er offshore, vil dermed ikke være tilstrekkelige.

Eksisterende, tungsubsidierte CCS-prosjekter, i mye enklere forhold enn langt ute i Barentshavet (som Heidelberg Materials i Brevik), sliter med å nå mål for CO₂-fangst (Filter Nyheter, 2026). DNV (2025) viser at utliseringsgraden globalt for CCS-prosjekter er rundt 50 prosent. Det er derfor ikke belegg, særlig før utredningen, for at CCS «vil kunne redusere utslippene betydelig» (side 28). Ettersom mesteparten av utslippene fra Wisting uansett kommer ved forbrenning, vil CCS i produksjonsfasen berøre kun en liten andel av prosjektets totale utslipp, selv om CCS-teknologien skulle funke bedre enn den vanligvis gjør. Utredningen må ta høyde for manglende optimal effekt, samt legge vekt på faktumet at utvinning uansett bare utgjør en forsvinnende liten del av de totale utslippene.

En konsekvensutredning for CCS må også dekke risikoene knyttet til CO₂-utslipp til havs og luft fra CCS-anlegget og karbonlageret, både under og etter prosjektet. CO₂-lekkasjer til sjøs kan være farlige for marine økosystemer (CIEL, 2024). Selv små lekkasjer over lengre tid fra karbonlageret vil føre til bidrag til fremtidige klimaendringer. Konsekvensutredningen ville derfor også måtte ta med seg kostnadene av permanent monitorering og tiltak mot lekkasjer, samt svare på hvordan vi kan sikre at disse tiltakene skal foretas av fremtidige generasjoner og hvorvidt det er rettferdig for våre etterkommere.

Virkninger for samiske interesser

I forslag til program for konsekvensutredningen står det at “Prosjektets planlagte aktiviteter i utbygging og drift til havs og på land ventes ikke å medføre direkte virkninger for samiske interesser”. Klimaendringer som følge av globale forbrenningsutslipp, beslaglegging av areal/utbygging/næringsaktivitet på land knyttet til driften og negative effekter på naturverdier og økosystemer i Arktis er alle elementer som kan påvirke samiske interesser. Påstanden om at Wisting-feltet ikke vil ha direkte virkninger for samiske interesser fremstår derfor som svært tynt og vi ber om at dette utredes og synliggjøres bedre i konsekvensutredningen.

Konsekvenser for fiskeri

Programmet må også svare på hvordan et potensielt storutslipp vil påvirke fiskeriene. I forslag til program for konsekvensutredningen skriver Equinor at Wisting-lokasjonen er uten betydning for fiske og at eventuelle arealbegrensninger vil ha ubetydelige effekter. Samtidig viser oljedriftsmodellene at et oljesøl i et worst case-scenario kan nå noen av de mest produktive havområdene i verden. Polarinstituttet frarådet i 2022 utbygging av Wisting da Equinors egne modellkjøringer viser stor sannsynlighet for kontakt mellom olje fra utslipp og sjøis. Disse modellkjøringene fikk også kraftig kritikk for å ikke ta høyde for et worst case-scenario. Meteorologisk institutt lagde en modell på vegne av Greenpeace og Naturvernforbundet som viser hvordan et oljesøl i et worst case-scenario vil kunne spre seg i Barentshavet. Resultatet viste at olje kan nå iskantsonen, Bjørnøya, Grønlandsisen og dekke store deler av vestsiden av Svalbard. Ifølge forvaltningsplanen for havområdene (St.Meld.21 2023-2024) har områdene i SVO Havområdene utenfor Svalbard viktige gyteområder for polartorsk, oppvekstområder for polartorsk, uer og torsk, og beiteområder for nøkkelarten lodde, samt polartorsk, torsk og hyse. Også innenfor SVO iskantsonen finner vi høy sårbarhet hos tidlige livsstadier av fisk og et oljeutslipp som berører disse områdene kan dermed potensielt ha enorme konsekvenser for fiskerinæringen. Konsekvensutredningen må bygge på en økosystemtilnærming, der påvirkningen på det marine økosystemet vurderes i sin helhet. Dette innebærer at utredningen ikke bare omfatter kommersielle fiskebestander, men også artenes næringsgrunnlag, sjøfugler og øvrig marint liv. Samspillet mellom arter og hvordan eventuelle påvirkninger kan forplante seg gjennom næringsnett, må inngå i vurderingene. Både kommersielle og ikke-kommersielle arter må derfor inkluderes i arbeidet med konsekvensutredningen, slik at konsekvensene for fiskeriene vurderes på bakgrunn av mulige endringer i det samlede økosystemet.

Konsekvenser av undervannsstøy

Ifølge forslag til program for konsekvensutredningen står det at "Undervannsstøy i forbindelse med aktiviteter knyttet til utbygging og drift av Wisting vil bli modellert, og konsekvenser for sjøpattedyr og fisk vil bli presentert i konsekvensutredningen." Vi ber om at modellering av støyforurensning for ulike arter i området og arealbasert risikovurdering må gjennomføres på samme måte som for oljesøl. Ved å introdusere støy fra seismiske undersøkelser i nye havområder påvirkes livene til mange individer av marine organismer, både i form av skremme-effekter, maskering av kommunikasjon og/eller i nærområdet: hørselskader. I så fall kan dette ha en negativ innvirkning på både dyrehelsen og levedyktigheten til populasjoner i store havområder. Støybelastningen i området ved Wisting og Intrepid Eagle bør konsekvensutredes konkret:

1. Geografiske eksponeringsmodeller bør vise den kumulative støypåvirkningen på ulike arter marine dyr i områdene berørt av seismikkundersøkelsene. Modelleringsverktøy for dette finnes allerede. Støyspredning avhenger blant annet av bunntopografi og støykilde.
2. Slik realistisk informasjon om støyeksponeringen må så sammenliknes med bakgrunnsstøy og med terskelverdier for ulike effekter, for eksempel risiko for fysisk påvirkning på sjødyrs hørsel og risikoen for å maskere biologisk viktig lyd. Dette bør alltid gjøres i forkant av å åpne for seismikkprogrammer.

Konsekvenser av kjemikalier og utslipp til sjø

Ifølge forslag til program for konsekvensutredningen står det at det er en ambisjon om ikke å ta i bruk miljøskadelige kjemikalier i prosjektet. I forskriften om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (§ 65) skal kjemikalier i svart og rød kategori kun velges dersom de er nødvendige av tekniske og sikkerhetsmessige grunner. Erfaring tilsier imidlertid at det fortsatt ikke finnes tilfredsstillende teknologi til å operere med de vanskelige værforholdene i nordområdene uten bruk av miljøskadelige kjemikalier, slik vi har sett tidligere på blant annet Goliat FPSO. Gitt denne erfaringen mener vi det er viktig at det presenteres en oversikt over utstyr som vil bli tatt i bruk hvor det per i dag ikke finnes tilfredsstillende erstatninger til å kunne operere sikkert uten bruk av miljøskadelige kjemikalier.

Fare for oppsprekking og lekkasjer fra brønnene

Oljefeltet Wisting er et unikt felt på norsk sokkel på grunn av sin spesielle geologi. Det ligger på relativt dypt vann, ca. 400 meter, og med uvanlig tynn overlaging av sedimenter over oljereservoaret, rundt 200 meter på det tynneste. Dette er langt tynnere overlaging enn på andre felt på norsk sokkel. Dette medfører at Wisting-feltet er langt mer utsatt for uhell og oljelekkasjer. Miljødirektoratet har i sitt tidligere høringssvar uttrykt bekymring for manglende beskrivelse fra Equinor for hvordan de ser for seg å hindre en potensiell lekkasje.

I Equinor sitt forslag til program for KU står det at mulige risikoscenarier som kan medføre at gass eller olje lekker ut fra reservoaret på grunn av oljeproduksjon fra Wisting-feltet er grundig vurdert og at prosjektet vil legge vekt på å redusere sannsynligheten for slike scenarier gjennom valg av dreneringsstrategi for reservoarene, kombinert med metoder for tidlig deteksjon av eventuelle lekkasjer. Ut fra dette vurderer Equinor sannsynligheten for lekkasjer av olje og gass fra reservoaret som *veldig lav*, og at dette vil bli nærmere beskrevet i konsekvensutredningen.

De undertegnede organisasjonene er kritisk til konklusjonen om at risikoen anses som *veldig lav* og mener Equinor underkommuniserer risikoen for oljelekkasjer fra reservoaret, spesielt knyttet til forkastninger/sprekkesoner. En ny konsekvensutredning må i større grad synliggjøre og beskrive den reelle risikoen. Dette innebærer at det tydelig redegjøres for hvilke kjerneprøver og styrkeprøver som er tatt i overlagingen og hvor i reservoaret. Videre må det komme frem hvilke produksjons- og injeksjonstester som er gjennomført og hvordan disse kan si noe om usikkerheten knyttet til reaktivering og lekkasjer langs forkastninger/sprekkesoner. Det samme gjelder for Intrepid Eagle.

I forslag til program for konsekvensutredning står det at Equinor vil gjennomføre en dreneringsstrategi som reduserer risikoen for slike lekkasjer, og spesifiserer blant annet at reservoartrykket vil senkes til under hydrostatisk trykk ved produksjon. Samtidig vil de gjennomføre et program for deteksjon av mulige lekkasjer, slik at eventuelle lekkasjer kan oppdages og stoppes raskest mulig for å minimere eventuelle skader. Utfordringen med lekkasjer direkte fra reservoaret er at det trolig vil kreve at vanninninjeksjonen må begrenses. Dette kan medføre lavere produksjonsrater, lavere utvinningsgrad og dermed også utgjøre en økonomisk risiko. Et sentralt spørsmål som må besvares er dermed ikke bare hvor sannsynlig det er at lekkasjer vil oppstå, men også hvor robust utbyggingskonseptet og den

økonomiske lønnsomheten vil være dersom vanninnjeksjonen må begrenses for å stoppe lekkasjer. Dette bør også reflekteres i usikkerhetsanalysen.

Uhellsutslipp, miljørisiko og oljevernberedskap

Wisting-feltet er særskilt krevende og risikofyllt. Dette skyldes kombinasjonen av flere forhold som stor avstand til land, sårbart miljø og nærhet til iskantsonen, teknisk krevende og grunne reservoarer og utfordrende drifts- og klimatiske forhold som lave temperaturer, ising og forekomst av is, nattemørke, tåke, og særskilte vær fenomener som polare lavtrykk.

Det har i tillegg blitt påpekt i en rekke sammenhenger fra blant annet Miljødirektoratet, Kystverket og Riksrevisjonen at beredskapen ikke er god nok når det kommer til petroleumsvirksomhet så langt nord. (Se for eksempel Miljødirektoratet 2026, Riksrevisjonen 2019, Kystverket 2022). Konsekvensutredningen må derfor kunne sannsynliggjøre og beskrive hvordan operatøren vil sikre at det ikke skjer uhell, men også hvordan en verstefallshendelse kan og vil bli håndtert.

Equinor skriver i forslag til program for KU at det er et mål for oljevernberedskapen på Wisting «å beskytte biologiske ressurser på åpent hav, med særlig fokus på sjøfugl, hindre at oljen drifter inn i is, hindre at et oljeutslipp når Bjørnøya og hindre at oljen drifter østover inn i overvintrings- og foringsområdene til sjøfugl og over på russisk side av Barentshavet». De undertegnede organisasjonene mener at beskyttelse av SVO-områdene Havområdene utenfor Svalbard (inkludert Bjørnøya), Iskantsonen, det sentrale Barentshavet og svømmetrekket til sjøfugl er et helt avgjørende krav og at beskyttelsen av disse områdene må være **dimensjonerende** for oljevernberedskapen.

Både Miljødirektoratet, Polarinstituttet og de undertegnede organisasjonene har i tidligere runder påpekt at hverken konsekvensutredningen eller tilleggsutredningen (TKU) viser at operatøren har en god nok oljevernberedskap som kan forsvare oljevirkosomhet i et sårbart område så langt nord. Samtlige har frarådet petroleumsvirksomhet på Wisting-feltet;

Equinor har ikke sannsynliggjort at de vil kunne etablere en tilstrekkelig god beredskap for Wisting, med en effekt som er minst like god som på andre deler av sokkelen. Avstanden til land og til tilgjengelige beredskapsressurser samt klimatiske forhold gjør det krevende å drive beredskap, spesielt i perioden november til mars (Miljødirektoratet 2022).

Det er derfor avgjørende at det ikke bare presenteres en detaljert miljørisikoanalyse og beredskapsanalyse, men at operatøren også presenterer en helhetlig og detaljert **beredskapsplan** som del av konsekvensutredningen. Det må komme tydelig frem hvilke tiltak og virkemidler som er tilgjengelige i dag, hva som vurderes av tiltak og hva som faktisk vil bli gjennomført.

Konsekvensutredningen bør blant annet redegjøre for følgende elementer:

1. Lange avstander

- I forslag til program for konsekvensutredning står det at Equinor har god tilgang til utstyr gjennom sine medlemskap. Hvor langt unna vil dette utstyret være dersom det skulle skje et uhell på verst tenkelige tidspunkt og hva er responstiden? Hvilken type

teknologi er det som ligger her tilgjengelig og hvor effektivt er utstyret i områder med de miljøforhold som tilsvarer det området Wisting ligger i?

- I forslag til program for konsekvensutredningen kommer det frem at beredskapsfartøy ikke vil bli liggende ved Wisting under vanlig drift. Hvordan vil dette påvirke responstiden ved en brønnhendelse eller andre uønskede hendelser?
- Hvor lang tid vil det ta å etterfylle med dispergering fra lageret i Hammerfest ved en oljeutblåsning?
- Hvordan vil responstiden for tilgjengelige og sertifiserte båter /helikopter/droner være under en oljevernaksjon og hvor skal de få drivstoff fra?
- Intrepid Eagle ligger enda lenger nord og under 1 kilometer sør for iskantsonens maksimale, sørlige utbredelse. Hvordan påvirker dette beredskapen?

2. Vanskelige værforhold og dårlig sikt

Dispergering i kombinasjon med helikopter/droner ser ut til å være en viktig del av beredskapen. Samtidig er det et område med svært utfordrende værforhold.

- Hvilke utredninger/analyser blir gjort med tanke på tåke i området og hvordan vil beredskapen fungere i perioder med tåke, mørketid og/eller kraftig vind?
- Hvilke ressurser (helikopter/båter, fiskefartøy) som er sertifisert og egnet for aksjoner vil være tilgjengelig under de klimatiske forholdene som Wisting og Intrepid Eagle befinner seg?
- Hvilke analyser er gjort med tanke på effektiviteten av ulike teknologier for håndtering av eventuelle utslipp, spesielt med tanke på strømforhold og bølgehøyde?

3. Sikkerhet

- Hvordan vil Equinor kunne sørge for sikkerheten for oljearbeiderne om bord på Wisting, spesielt dersom det ikke skal være et beredskapsfartøy liggende under vanlig drift?
- Hvordan vil helse og sikkerheten til arbeiderne bli ivaretatt ved akutte hendelser under vanskelige værforhold?

4. Dispergering

I forslag til program for konsekvensutredningen hevdes det at «Studier viser at begge oljetypene på Wisting (Wisting Central og Hanssen) er kjemisk dispergerbare». Dette står i kontrast til tidligere tester som forelå i opprinnelig konsekvensutredning, som viste at Hanssen-oljen var ikke-dispergerbar. I tilleggsutredningen (TKU 2022) viser Equinor til nyere tester gjennomført av SINTEF, som viser at Hanssen-oljen likevel kan la seg dispergere innenfor et kort tidsvindu. Om oljen er dispergerbar avhenger gjerne av en rekke forutsetninger og betingelser som oljens sammensetning, sjøtemperaturer, vind og andre ting. Konsekvensutredningen må derfor redegjøre i detalj for;

- Hvilke forutsetninger må ligge til grunn for at oljen skal la seg dispergere?
- Hvilke dispergeringsmidler er godkjent for bruk og hvilke vil fungere på vinterstid?

- Hvor mye dispergeringskemikalier må brukes for at oljen skal la seg dispergere under en brønnhendelse i vanskelige værforhold? Hvilke negative effekter kan dette ha på sårbare miljøverdier som for eksempel sjøfugl, fiskeegg og -larver, samt korallrev og svampsamfunn?

5. Verste fallshendelser

I forbindelse med den forrige konsekvensutredningen på oljefeltet Wisting ble det laget en miljørisiko- og beredskapsanalyse fra Veritas, på oppdrag fra Equinor. Veritas sin analyse var basert på en sannsynlighetsberegning og gjennomsnittet av flere hundre modelleringer. Her ble mange mulige oljesølsutfall, for eksempel de verste, maskert og ikke vist i kartet fordi de totalt sett er "lite sannsynlige". Samtidig har de fleste alvorlige oljeulykker blitt ansett som usannsynlige helt til det faktisk har skjedd. Senest i 2025 traff råolje fra Equinor-feltet Njord A Nordlandskysten i en svært sårbar periode for hekkende sjøfugl. Miljødirektoratet fant flere alvorlige avvik og hendelsen ble anmeldt av både Miljødirektoratet, Naturvernforbundet og Greenpeace.

- En ny risikoanalyse må derfor også utrede og redegjøre for potensielle worst-case-scenarioer og ikke bare presentere det scenarioet man anser som mest sannsynlig.
- Oljedriftssimuleringer gjort av Meteorologisk institutt (2022) viser at det også er stor forskjell på hvor oljen driver ut fra årstidene. I tillegg kan klimaendringer bidra til endringer i strøm- og vindforhold. Det er derfor viktig at de oppdaterte oljedriftsanalysene blir gjort for et større utvalg av datoer og sesonger enn det som ble gjennomført i forbindelse med tidligere utredninger.
- I forslag til program for konsekvensutredningen står det at det i produksjonsfasen er lav sannsynlighet for utslipp av olje fra reservoar eller andre uhellsutslipp. Hva er begrunnelsen for dette?
- I tillegg utgjør omlasting av olje til tankskip en risiko med tanke på uhellsutslipp. Uhell knyttet til oljeomlastning har skjedd flere ganger på norsk sokkel. Det bør derfor redegjøres for hvordan operatøren tenker å håndtere denne risikoen i et såpass sårbart område med utfordrende værforhold, spesielt når det er sjøfugl i nærheten.

6. Oljeutslipp som rammer sjøfugl

Oljevirkksomhet på Wisting-feltet er spesielt risikabelt med tanke på den svært sårbare sjøfuglbestanden og mener det er en reell risiko for at et oljeutslipp på et verst tenkelig tidspunkt kan være den siste påkjenningen som til slutt tar knekken på hele bestanden av de mest utsatte og sårbare sjøfuglene.

Selv om tidligere miljørisikoanalyser har identifisert at oljeforurensning fra Wisting kan gi alvorlig skade på sjøfugl, mener vi at potensialet for skade er undervurdert.

Konsekvensutredningen må derfor også redegjøre for et verste fallsscenario knyttet til sjøfugl. Konsekvenser av landpåslag av olje på og rundt Bjørnøya i tilknytning til hekketiden må synliggjøres. Hekkekoloniene på Bjørnøya er blant de største på den nordlige halvkule,

og bestandene av lomvi, polarlomvi, alkekonge, havhest og krykkje har verneverdi på internasjonalt nivå.

I tillegg må det utredes hvordan regelmessige uhellsutslipp fra oljevirksomhet vil kunne påvirke sjøfuglbestanden og de ulike koloniene over tid og som del av en samlet belastning. Selv små uhellsutslipp kan være svært skadelig for sjøfugl og i motsetning til en stor oljeutblåsning er mindre uhellsutslipp fra oljeplattformer svært vanlig. Også negative effekter ved utslipp av kjemikalier er relevante, spesielt ved bruk av dispergeringsmidler.

7. Risiko for at olje treffer is

Hvis Wisting blir utbygd, vil det være første gang norsk oljebransje risikerer at olje drifter inn i iskantsonen. Ifølge Polarinstituttet vil enhver tilstedeværelse av is gjøre oljevern svært mye vanskeligere. «Effektiviteten av mekanisk oppsamling er lav, effektiviteten av dispergeringsmidler reduseres kraftig ved middels og høye iskonsentrasjoner, og brenning av olje er ikke mulig hvis det har gått for lang tid slik at oljefilmen er for tynn og oljen har blitt værpåvirket» (NPI 2022). Equinor skriver i forslag til program for KU at det er gjort tester i kystverkets basseng i Horten for å øke kunnskapen om oljeoppsamling i isfylt farvann. Det blir interessant å se hva disse testene viser, men foreløpig viser all tilgjengelig kunnskap at det ikke finnes gode metoder for håndtering av olje i is. Konsekvensutredningen må derfor synliggjøre;

- Hvilke utredninger/tester som er gjort og hvilke reelle muligheter de har i praksis for oppsamling og å begrense skadene dersom oljen treffer områder med is.
- Hvilke tilgjengelige teknologier og muligheter finnes i praksis for oppsamling og håndtering av olje i is.
- Hvilke forhold og forutsetninger som må til for at oppsamlingen skal fungere.

8. Atmosfærisk ising og ising av oljevernutstyr

I forslag til program for konsekvensutredningen står det at «temperaturen kan være noe lavere på Wisting enn ellers på sokkelen, men den er sjelden lavere enn minus 5 °C ved havnivå over tid». Variasjonen kan imidlertid være stor og med havisen kommer de virkelige lave temperaturene. Erfaring fra blant annet Hopen viser at temperaturene kan falle til -30°C og nedover. I forslag til program for KU legges det opp til at Equinor skal ta hensyn til sjøis og eventuelle isfjell i designen. Dette vil kunne få betydelige konsekvenser for materialvalg og akseptkriterier for sammenføyninger. Dette må redegjøres for i selve konsekvensutredningen.

I Beredskapsanalysen tilknyttet den forrige konsekvensutredningen ble det beskrevet at det i perioder av året ikke vil være mulig å drive oljevernaksjoner, blant annet som følge av ising (DNV 2021). Miljødirektoratet påpekte dette i sin høringsuttalelse til KU, og kalte det en "betydelig mangel i KU" (Miljødirektoratet 2022, side 4). På bakgrunn av dette produserte Equinor en ny vurdering av ising, i et notat tilknyttet tilleggsutredningen. (Equinor 2022: Isingsforhold i det statistiske influensområdet for oljeutslipp fra Wisting-feltet med Overlandalgoritmen). Også her vises det til at de estimerte isingsratene er beheftet med betydelig usikkerhet og at ising av utstyr i perioder vil gjøre oljevernaksjoner vanskelige eller

umulige å gjennomføre. At oljevernaksjoner ikke vil være mulig deler av året er en alvorlig realitet ved Wisting-feltet. Det øker risikoen for sårbar natur betraktelig.

Konsekvensutredningen må derfor synliggjøre;

- Hvilke utredninger og tester er gjort med tanke på atmosfærisk ising og ising på utstyr?
- Hvilke materialvalg er gjort med tanke på lave temperaturer og hvilke temperaturer vil beredskapsutstyret være dimensjonert for?
- Finnes det tilgjengelig helikopter med AW radar/SAR som kan takle atmosfærisk ising?
- I hvilke perioder vil oljevernberedskapen være vanskelig og/eller umulig å gjennomføre som følge av ising på utstyr og / eller andre værmessige forhold?
- Hvilke løsninger finnes det for å fjerne is på utstyr?

Avslutning

At Equinor ønsker å gå videre med Wisting-feltet er sterkt beklagelig. En utbygging av oljefeltet, som vil bli verdens nordligste, vil sette unike, produktive og sårbare økosystemer under sterkt press, og en oljeulykke her vil være katastrofal. Utbyggingen strider også imot 1,5-gradersmålet som Norge har forpliktet seg til, og som stortingsflertallet mener skal være førende for offentlig eide selskaper, Equinor inkludert. I lys av dette mener de undertegnede organisasjonene at Equinor må stanse dette prosjektet.

Om Equinor likevel velger å gå videre med konsekvensutredningen, ber vi om at våre innspill tas med. Det foreslåtte programmet for konsekvensutredningen fremstår mangelfullt, spesielt siden det er ekstra store risikoer involvert for Wisting.

Kilder:

Center for International Environmental Law, CIEL (2024) [*Deep Trouble: The Risks of Offshore Carbon Capture and Storage*](#)

DNV AS Oil&Gas (2022) *Vurderinger av sannsynlighet for kontakt mellom olje og havis for Wisting*: <https://cdn.sanity.io/files/h61q9gi9/global/e0e9c3bf0f422de572ea23dcbaaed601d76a6282.pdf?vurdering-av-sannsynlighet-for-kontakt-mellom-olje-og-havis-for-wisting-equinor.pdf>

DNV AS (2025) [*Energy Transition Outlook: CCS to 2050*](#)

Filter Nyheter (2026) [*«Milepælen» i norsk klimaarbeid har bare fanget en brøkdel av CO2-målet*](#)

Havindustritilsynet (2025) *Risikonivå i petroleumsvirksomheten Akutte utslipp Norsk sokkel 2005–2024* [*rnnp---akutte-utslipp-2024.pdf*](#)

Kystverket (2022) *Dimensjonering av statens beredskap mot akutt forurensning – beredskapsanalyse 2022*.

Miljødirektoratet (2016) Petroleumssektoren og hensynet til marint miljø – kravstillingen i årene som kommer. Rapport M-621, 60 s.

Miljødirektoratet (28.04.2022) *Høring av konsekvensutredning - utbygging og drift av Wisting-feltet i Barentshavet*

Miljødirektoratet (07.11.2022) *Kommentarer til tilleggsutredning for utbygging og drift av Wisting-feltet*

M-1303 (2019) *Særlig verdifulle og sårbare områder: Faggrunnlag for revisjon og oppdatering av forvaltningsplanene for norske havområder.*

NPI Norsk Polarinstitutt (02.05.2022) *Høringsuttalelse - konsekvensutredning for utbygging og drift av Wisting-feltet i Barentshavet*

NPI Norsk polarinstitutt (07.11.2022) *Høring av tilleggsutredning for Wisting*

Naturvernforbundet, Natur og Ungdom, Greenpeace, WWF Verdens naturfond, BirdLife Norge og NSR-Norgga Sámiid Riikkasearvi (02.05.2022) *Innspill til PUD II Konsekvensutredning på Wisting*

Naturvernforbundet, Natur og Ungdom, Greenpeace, WWF Verdens naturfond, BirdLife Norge og NSR-Norgga Sámiid Riikkasearvi (07.11.2022) *Innspill til PUD II: Tilleggsutredning på Wisting*

Riksrevisjonen (2019) *Undersøkelse av myndighetenes arbeid med å ivareta miljø og fiskeri ved petroleumsvirksomhet i nordområdene*. Dokument 3:9 (2018-2019), digital rapport, leses på <https://www.riksrevisjonen.no/petroleumsvirksomhet-inordomradene/>.

St.Meld.21 (2023-2024) *Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene. Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak*

Upstream (2026) [*CCS milestone reached on FPSO operating offshore Angola*](#)